

De verjaringstermijn van vorderingen terzake van een verkeersongeval in Duitsland

Na een verkeersongeval moet worden nagegaan welke vorderingen tot schadevergoeding kunnen worden ingesteld alsmede de vraag of deze in het gegeven geval ook afdwingbaar zijn. Hierbij wordt steeds uitgegaan van de vraag, op grond van welk rechtsregels de eventuele vorderingen ontstaan. Een beslissende rol speelt in dit verband het zogenaamde territorialiteitsbeginsel, dat wil zeggen dat het recht van het land, waar het schadegeval heeft plaats gevonden, van toepassing is. Bij een ongeval in Duitsland wordt zodoende de schade op grond van het Duitse recht afgewikkeld.

Hierbij is o.a. van belang om te weten wanneer de vorderingen tot schadevergoeding verjaren en vooral hoe een dreigende verjaring kan worden gestuit. In verband met deze kwestie vermeld ik een voorbeeld uit mijn praktijk.

Enige jaren geleden had een Nederlander buiten zijn schuld een ernstig ongeluk met zijn auto in Duitsland, waaraan hij een dwarslaesie overhield. Met het oog op het verhalen van zijn vorderingen had hij een Nederlandse advocaat ingeschakeld, die allereerst de WA-verzekering van de veroorzaker van het ongeval schriftelijk had benaderd. Teneinde de afwikkeling van de schade te vereenvoudigen was er een Nederlandse verzekeringsmaatschappij aangewezen, waarmee de advocaat verder correspondeerde. Aanvankelijk werden er welliswaar kleinere bedragen betaald, maar later stopte de schadeafwikkeling omdat de aansprakelijkheidskwestie in het geding werd gebracht. Enige jaren later liet de Duitse verzekeraar via het Nederlandse schaderegelingsbureau weten dat een verdergaande aansprakelijkheid van de hand werd gewezen. Daarna gebeurde er lange tijd niets. Er werden brieven geschreven die van de kant van de verzekeraar onbeantwoord bleven. Op een dag deed de verzekeraar een beroep op de peremptoire exceptie van verjaring. De Nederlandse advocaat achtte dit als zijnde volstrekt onjuist en deelde de verzekeraar mee dat zulks reeds was uitgesloten omdat hij regelmatig aanmaningen had verstuurd, waardoor de verjaring zou zijn gestuit.

Intussen had de Nederlandse collega over het hoofd gezien dat hij sinds jaar en dag met het Nederlandse schaderegelingsbureau correspondeerde, waarbij hij er blijkbaar van was uitgegaan dat – zoals te doen gebruikelijk – de verjaring via een schriftelijke aanmaning kon worden gestuit. Doch op het onderhavige geval moest Duits recht worden toegepast!

Volgens Duits recht wordt de verjaring evenwel slechts door het aanspannen van een procedure voor de rechter gestuit en nooit door middel van het versturen van een schriftelijke aanmaning zoals in het Nederlandse recht is geregeld. Het gevolg van een en ander was, dat zich een zaak van wettelijke aansprakelijkheid met een schade van ongeveer NLG 800.000,00 had aangediend.

§ 852 van het Duitse Burgerlijk Wetboek (BGB) bepaalt dat een vordering tot schadevergoeding na drie jaar verjaart, te rekenen vanaf het tijdstip waarop de gelaedeerde de schade en de schadeplichtige kent. Bij een verkeersongeval valt het kennen van de schade en de veroorzaker ervan in de regel samen met de datum van het ongeval en vormt derhalve geen probleem.

Hoe moet echter het verjaringsprobleem worden beoordeeld, wanneer met de verzekeraar van de tegenpartij over de vorderingen tot schadevergoeding wordt onderhandeld?

In § 852 lid 2 BGB wordt bepaald dat de verjaring gedurende die tijd is geschorst totdat een van de partijen weigert om de onderhandelingen voort te zetten. Het „schorsen“ van de verjaring betekent dat de verjaringstermijn wordt verlengd met de tijd gedurende welke er onderhandelingen plaats vonden.

Ter verduidelijking het volgende voorbeeld: Op 01-04-1996 had er in Duitsland een ongeval plaats gevonden. Diezelfde dag wist men ook van de schade. (Hoe hoog die schade uiteindelijk is, speelt hierbij geen rol; voldoende is, wanneer iemand weet dat hij schade heeft geleden.)

Bijgevolg zal de verjaring op 31-03-1999 ingaan, tenzij er in de tussenliggende tijd onderhandelingen met de verzekeraar van de tegenpartij zouden zijn gevoerd. Een jaar en vijf maanden later verklaart de verzekeraar de onderhandelingen als zijnde mislukt en wijst deze iedere verdere regeling van de hand. De verjaringstermijn dient dan met deze periode te worden verlengd, hetgeen tot gevolg heeft dat de ingestelde, maar niet afgedane vorderingen pas per 31-08-2000 verjaren.

Zoals hierboven is uiteengezet, kan deze verjaring volgens Duits recht dus niet door middel van een schriftelijke tot de verzekeraar gerichte aanmaning worden gestuit of verder gestuit blijven; de enige uitweg is in dit geval het aanspannen van een procedure voor de rechter, hetzij door middel van een zogeheten „Mahnbescheid“ (te vergelijken met het in Nederland verdwenen rechterlijk bevel tot betaling), of door het instellen van een rechtsvordering. Van belang is in dit voorbeeld nog het vereiste, dat de rechtsvordering/Mahnbescheid op 31-08-2000 in handen van de rechter moet zijn; het is dus onvoldoende, wanneer deze op 31-08-2000 pas wordt verzonden!

Indien een cliënt pas na jaren op het idee komt om zijn vorderingen jegens de verzekeraar van de tegenpartij op eerstgenoemde te verhalen, dan verdient het aanbeveling om van de verzekeraar te verlangen dat deze van de mogelijkheid van verjaring afziet, zodat die vorderingen nog in alle rust kunnen worden getoetst en het bestaan ervan kan worden aangetoond.